

KISSAN HOITO JA RUOKINTA

Kissan hoitorutiinit

Oikeanlainen ruoka, riittävä liikunta ja leikki ovat kaikki, mitä hyvinvoiva kissa tarvitsee. Kissan hoitoon kuuluu kuitenkin myös säännöllisesti suoritettavia hoitotoimenpiteitä ja kissan terveydestä huolehtimista. Kissan omistajan tulisi aina tutustua tarkemmin oman kissan tarpeisiin tapauskohtaisesti ja kissa kannattaa totuttaa hoitorutiineihin jo pennusta lähtien.

Kynsien leikkaus

Leikkaamalla kissan kynnet säännöllisesti noin kerran kuukaudessa, helpotat kissan oloa, koska liian pitkät kynnet takertuvat kaikkialle. Samalla säästyt pahimmilta huonekalujen raapimisilta.

Toimi näin: nosta kissa syliin selälleen, paina varovasti yksi varvas kerrallaan kynttä esiin ja leikkaa kynnen läpinäkyvä kärki eläinkaupasta ostettavilla kynsisaksilla. Varo leikkaamasta vaaleanpunaista osaa! Toimenpiteen jälkeen voit palkita kissan pienellä herkkupalalla.

Hampaiden hoito

Hampaisiin kertyvän plakin aiheuttamat vaivat kuten hammaskivi ja ientulehdus ovat kissoilla yleisiä. Tehokkain tapa pitää suu kunnossa on totuttaa kissa hampaiden harjaamiseen. On kuitenkin muistettava, että harjaaminen ehkäisee, mutta ei poista jo kertynyttä hammaskiveä, vaan se tulee aina poistattaa eläinlääkärillä.

Korvien puhdistus

Korvien puhdistaminen on hyvä ehkäisykeino korvatulehdistusta sekä ulkoloisia vastaan. Liiallinen korvien ronkkiminen voi olla kuitenkin pahasta, koska kissan korvia ei tarvitse puhdistaa, jos ne ovat normaalisti puhtaat. Kun kissan korvia puhdistetaan on syytä olla varovainen. Liian syvälle

korvakäytävään ei ole pumpulia syytä työntää, koska lika vaan ahtautuu tiukemmin korvakäytävään.

Silmien terveys ja puhdistus

Terveet silmät ovat kirkkaat ja ei rähmi jatkuvasti. Jos rähmimistä esiintyy ja silmä tuntuu vaivaavan kissaa, kyseessä saattaa olla silmän sidekalvontulehdus ja silloin on viisainta kääntyä eläinlääkärin puoleen. Silmiä puhdistettaessa, kostuta pumpulia huoneenlämpöisessä, steriloidussa vedessä ja pyyhi varovasti rähmät silmistä pois.

Pesu

Yleensä kissat eivät tarvitse pesua, koska ne pesevät itse itsensä ja kissojen pesu on yksilöllinen asia. Jos kissa kuitenkin tarvitsee pesua, tapahtuma on helppo ja nopea, jos kissa on totunut pesuun. Kaikki kissat kannattaa totuttaa veteen ja pesemiseen jo pienestä pitäen.

- Näyttelykissan turkin hoito ja pesu on tärkeää.
- Jos kissasi on kieriskellyt likaisessa tai myrkyllisessä ympäristössä, se kannattaa pestä.
- Vanhemmilla kissoilla saattaa olla siistiytymissä vaikeuksia, ja heidän turkkinsa saattaa jäädä tahmaiseksi, joka taas voi johtaa turkin takkuuntumiseen ja johtaa ihoinfektioihin.
- Lyhytkarvaisen kissan turkkia ei yleensä tarvitse pestä, sillä kissa pitää itse turkkinsa puhtaana. Kun kissa nuolee turkkiaan, kissan talirauhasten erittämästä rasvasta muodostuu turkkia suojaava rasvakerros. Rasvakerros toimii turkin hoitainena ja pitää kissan kuivana märälläkin säällä, sillä vesipisarat eivät pääse rasvakerroksen ansiosta syvälle turkkiin.
- Pitkäkarvainen kissa ei pysty pitämään turkkiaan puhtaana yksin vaan se tarvitsee omista-

jansa apua. Pesemisen tarve riippuu kissan turkin rasvakerroksesta, mutta yleensä kissan peseminen joka toinen kuukausi riittää.

- Karvattomat kissat, kuten Sphynxit, pitää pestä useammin kuin muut kissat. Myös karvattomien kissojen ihon talirauhaset erittävät rasvaa, mutta rasva ei imeydy turkkiin vaan jää kissan iholle. Siksi karvattomien kissojen iho voi tuntua tahmealta, jos niitä ei pese säännöllisesti. Ihosta erittynyt rasva saattaa kertyä myös erityisesti kynsien juureen sekä korviin, jolloin pesu auttaisi ehkäisemään mahdollisia tulehduksia.

Ihon- ja turkinhoito

Kissan turkin tulisi olla puhdas ja ilmava ja tuntua pehmeältä ja sileältä, kun silität sitä. Jos havaitset punaisuutta, paakkuja, hilseilyä tai muita ärsytyksen merkkejä, kissallasi saattaa olla hoitoa vaativa ihosairaus. Yleisiä syytä kuivalle ja kutisevalle iholle ovat kissan liiallinen hilseily, ruoka-ainetoleranssi, muut allergiat, loiseläimet, hormonitasa-painon häiriöt tai ihotulehdus. Jos ihoärsytyksen merkkejä esiintyy, ota yhteyttä eläinlääkäriin.

Turkin hoidossa tärkeintä on laadukas ravinto. Hyväkuntoisen kissan turkki pysyy kunnossa helpommin kuin huonokuntoisen. Erilaiset turkit vaativat kuitenkin erilaisia hoitotoimenpiteitä.

- Pitkäkarvaisia kissoja on syytä harjata säännöllisesti turkkiin ilmestyvän lian ja takkujen vuoksi. Lisäksi, harjaaminen tekee hyvää myös kissan ihon hyvinvoinnille.
- Lyhytkarvaisten kissojen harjaaminen ei ole välttämätöntä, sillä kissa on itse melko tarkka turkkinsa puhtaudesta.
- Karvattomien kissojen iho, kuten Sphynxien iho, näyttää karvattomalta, mutta sitä peittää ohut nukka. Kesäisin kun kissa ulkoilee, karvattoman kissan iho kannattaa suojata aurinkorasvalla.

Kissan terveydenhoito

On olemassa useita ennalta ehkäiseviä toimia, joilla taataan lemmikin pitkä ja terve elinikä. Tutustumalla kissasi persoonallisuuteen osaat tunnistaa

muutokset kissasi voinnissa, sen mielialassa tai käytöksessä, jotka saattavat kertoa puhkeamassa olevasta terveysongelmasta.

Loishäätö

Verraten vapaasti ulkoilevaan kissaan, joka madotetaan vähintään neljä kertaa vuodessa, sisäkissan riski saada loistartunta on pienempi ja niille riittää harvempi madotusväli.

Rokotukset

Pidä kissan rokotukset ajan tasalla. Myös sisäkissat rokotetaan, sillä taudit voivat kulkeutua sisälle asti esimerkiksi omistajan kengissä.

Kissan kotiapteekki

Kotiapteekista saisi löytyä ainakin vatsan ja suoliston hyvinvointituotteita äkillisten ruoansulatusongelmien varalle, parafiiniöljyä ja desinfiointiaine.

Kissan stressi

Rutiinit ja tutut hajut ovat kissoille tärkeitä, ja jotkut yksilöt ovat todella herkkiä muutoksille. Stressi on kissoilla valittavan yleinen, elämänlaatua heikentävä ongelma. Pitkäkestoinen stressi voi vaikuttaa kissan käyttäytymiseen ja aiheuttaa myös fyysisiä oireita sekä sairauksia. Mikäli kissasi on stressaantunut, ota selvää stressaantumisen syistä ja hanki asianmukaista apua tilanteen korjaamiseksi.

Kipu

Kissa on mestari piilottamaan kivun ja epämuokavan olon viimeiseen asti. Siinä vaiheessa, kun kissa vaikuttaa kipeältä, on yleensä jo tosi kyseessä ja oikea suunta on silloin eläinlääkäri.

Kuntotarkastus

Ota tavaksi tutkia kissasi kunto säännöllisin väliajoin. Tarkista ainakin silmät, korvat, hampaat, tassut ja iho. Näin opit tuntemaan kissasi läpikotaisin ja huomaat ajoissa muutokset.

Jos kissasi on iäkäs, sitä on tärkeää käyttää säännöllisesti myös eläinlääkärin perustarkastuksessa ja verikokeissa.

Kissan ruokinta

Kissan ruokinta vaikuttaa suoraan kissan hyvinvointiin sekä sen elinikään. Kissan ikään, kokoon, rotuun, aktiivisuuteen ja mahdollisiin yliherkkyyksiin paneutumalla löytyy kissalle oikeanlainen ravinto.

Kissa on lihansyöjä, joten sen pääasiallisen ruokavalion tulisi koostua lihasta. Ravinnon tulee olla tasapainotettu niin, että se sisältää oikean määrän proteiineja, rasvaa, hiilihydraatteja, kivennäisaineita ja vitamiineja. Joskus kissan ruokavalio voi vaatia täydennystä lisäravinteiden muodossa, esimerkiksi ikääntymisen tai stressin takia. Vitamiinien ja hivenaineiden riittävästä saannista täytyy huolehtia etenkin silloin, kun kissaa ruokitaan enimmäkseen raakaruoaalla.

- Kissa tarvitsee 70-90 kcal painokiloa kohden vuorokaudessa. Jos kissa liikkuu vähän, niin tarve on 50-70 kcal/kg/vrk. Ruokapurkin kyljessä on yleensä maininta paljonko keskimääräinen kissa tarvitsee ruokaa päivässä. Käytännössä kissa harvoin syö enemmän kuin tarvitsee, mutta steriloitu tai kastroidu kissa saattaa lihota liiallisesta ruokkimisesta. Ruokaa olisi hyvä olla tarjolla 2-3 kertaa vuorokaudessa, ja vesikipossa tulee aina olla raikasta vettä.
- Kosteaa ruokaa myydään purkeissa, pusseissa ja pahvitetroissa. Niissä on ravintoaineet valmiiksi tasapainotettu, joten kissan ruokinta on helppoa. Ostaessasi ruokaa, kannattaa kiinnittää huomiota ainesosaluetteluun, pyri löytämään tuotteita, joissa lihatuotteet ovat listan alkupäässä (ainesosat ilmaistaan nettopainon mukaisessa järjestyksessä). Hyvä nyrkkisääntö: mitä yksinkertaisempi ainesosaluettelo, sitä puhtaampi ruoka. Muista, että kissasi tarvitsee eläinproteiinia!
- Kuivaruoka on yleensä huomattavasti edullisempää kuin kostea ruoka. Kuivamuonissa suurin ongelma on ruuan kuivuus. Kissa ei aisti janoa yhtä helposti kuin ihminen, joten sen elimistö saattaa kuivua pelkän kuivaruuan syömisestä. Turvallisinta on ostaa kuivaruoka eläinkaupasta, jolloin se on laadukasta ja yhdistää sitä, joko kostean ruuan kanssa tai pitää sitä aina ruokakupissa esillä (ei silloin, kun kissa on taipuvainen ylensyöntiin).
- Kissa ei tarvitse maitoa, vaikka saattaakin pitää siitä. Maidon laktoosi saattaa aiheuttaa kissalle vatsaongelmia. Kaupoissa on saatavilla kissoille tarkoitettua vähälaktoosista maitoa, mutta sitäkin

ei pitäisi koskaan antaa veden korvikkeena, vaan herkkuna silloin tällöin.

Painonhallinta

Jos painonhallinnalle on tarvetta, karsi ensin ylimääräisistä herkkupaloista ja kajoa perusravintoon vasta sitten. Kissan laihdutus tulisi toteuttaa erittäin maltillisesti ja pitkällä aikajänteellä. Jos kissa on liiankin hoikka, voit lisätä ruoan rasvapitoisuutta esim. tarjoamalla aterioiden ohessa rasvaista lihaa.

Kissoille vaarallisia ruokia ja aineita.

Pidättäyty turvallisiksi totetuissa, kissoille tarkoitetuissa ja kissan elimistölle sopivissa ruuissa. Monet ruoat ja aineet ovat vaarallisia kissoille:

- Sipuli, valkosipuli, viinirypäleet, rusinat, sienet, tomaatin vihreät osat ja monet juurekset ovat myrkyllisiä kissoille.
- Kofeiini vaikuttaa kissan keskushermostoon ja pienikin annos saattaa aiheuttaa vapinaa, oksentelua ja ripulia.
- Kaakao ja suklaa (erityisesti tumma suklaa) sisältää teobromiinia, kemikaalia mitä kissat eivät pysty sulattamaan. Suuri annos voi johtaa vakavaan sairastumiseen tai kuolemaan.
- Raaka kala sisältää tiaminaasia, joka hävittää b-vitamiinia ja raa'asta järvikalasta voi saada loistartunnan.
- Alkoholi ja hiiva. Kissan keho ei kestä ollenkaan alkoholia ja hiiva vapauttaa käydessään etanolia.
- Myrkylliset huonekasvit.

Myrkytysoireet

Kissan myrkytysoireet vaihtelevat. Alhaalla tyypillisimpiä oireita.

- Suolisto-oireet (oksentelu ja ripuli).
- Hengitysoireet (erilaiset hengitysvaikeudet, yskiminen, aivastelu).
- Neurologiset oireet (tärinä, vapina, kouristelu, nykiminen, tajuttomuus, apatia).
- Iho-oireet, joita voi olla myös ikenissä ja muualla suussa (voimakas punoitus, turvotus, voimakkaasti ärtynyt tai tulehtunut iho).
- Munuais- ja maksavauriot (ruokahaluttomuus, lisääntynyt juominen, laihtuminen, oksentelu, keltaisuus). *Lähde: www.mustijamirri.fi*

Kissan ympäristö ja elämänlaatu

- Kissat ovat hyvin siistejä eläimiä, kun heillä on siihen mahdollisuus ja oikeanlaisten välineiden sekä laadukkaan kissanhiekan avulla kodin saa pidettyä hajuttomana, eikä se haise kissanpissalle.
- Kodilla on iso merkitys kissan elämässä, koska se on kissan reviiri. Pidä koti turvallisena, sillä kissat ovat äärimmäisen uteliaita ja ovat siksi jopa sisätiloissa jatkuvassa vaarassa. Vaaraa voivat aiheuttaa mm. myrkylliset huonekasvit, levällään

olevat lääkkeet, leluista irtoavat pienet osat, huonosti kiinnitetyt huonekalut, vialliset sähköjohdot, kuuma kiuas tai liesi jne.

- Leikkihetkinä, kun kissa vaanii lelua, alkaa sen elimistöön erittyä mielihyvähormoneita. Leikkimällä kissa pääsee toteuttamaan osia metsästyskäyttäytymisestä, ja tällä on merkittävä vaikutus sen hyvinvointiin. Kissasi kanssa leikkiin uppoutuminen rentouttaa teitä molempia ja tiivistää suhdettanne.

Tähän oppaaseen on yhdistetty eri lähteistä kerättyä tietoa: eläinlääkäri.fi, purina.fi, mustijamirri.fi, jm.